

Sprawozdanie z realizacji powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ

1. Zapewnienie porządku publicznego

Zakłócanie spokoju oraz nieporządek podczas imprez masowych, w tym imprez sportowych

W 2019 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce zrealizowali 105 zabezpieczeń, m. in. imprezy sportowe – 46 (w tym 43 mecze piłki nożnej), imprezy rozrywkowe – 22 (Noc Kupały: Dubicze Cerkiewne, Białowieża, Narewka i Leniewo, Imprezy Sylwestrowe i inne), imprezy artystyczne – 6, zgromadzenia publiczne – 3 (np. IV Marsz Pamięci Żołnierzy Wyklętych), imprezy masowe – 3 (Noc Kupały w Dubiczach Cerkiewnych, Rokowisko 2019, Pożegnanie wakacji) i inne – (Obchody i uroczystości Państwowe i religijne, Wybory).

Agresywne, hałasujące grupy młodzieży w miejscach publicznych

W obszarze przestępczości nieletnich odnotowywano wyższe wartości w stosunku do lat ubiegłych, jeśli chodzi o liczbę czynów karalnych. W 2019 r. osoby nieletnie popełniły 22 czyny karalne. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost o 11 czynów. Były to m.in. kradzieże, włamania, uszczerbek na zdrowiu oraz przestępstwa narkotykowe. Zostało zatrzymanych 15 osób nieletnich podejrzanych o popełnienie czynów karalnych w obszarze przestępczości.

Ponadto w 2019 r., wobec nieletnich przeprowadzono 23 postępowania w sprawach o wykroczenia.

Do sądu rodzinnego przekazano 42 postępowania o demoralizację nieletnich. Do sądu trafiło również 28 spraw z zakresu niewłaściwie sprawowanej opieki rodzicielskiej.

Zmniejszenie ilości czynów karalnych popełnionych przez młodzież

KPP organizowano spotkania z rodzicami, kuratorami oraz przedstawicielami instytucji zajmujących się działalnością na rzecz nieletnich oraz utrzymywano stałą współpracę z dyrektorami szkół, nauczycielami i pedagogami szkolnymi podejmując

wspólne działania profilaktyczne. W 2019 roku w sumie przeprowadzono 276 spotkań z dziećmi i młodzieżą. Ponadto zorganizowano szereg spotkań, z mieszkańcami powiatu, w ramach konsultacji społecznych oraz dotyczących Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

2. Działalność prewencyjna – wychowawcza

Przestępczość uciążliwa dla społeczeństwa w kategoriach:

Funkcjonariusze tut. KPP w 2019 roku, w sumie podjęli i przeprowadzili łącznie 4109 **interwencji**. Liczba interwencji w stosunku do roku ubiegłego spadła o 254. Średni czas reakcji na zgłoszenie zakwalifikowane jako pilne 0:06:18, a zwykle 0:12:33.

Przeprowadzono łącznie 1053 **postępowania w sprawach o wykroczenia:**

- sporządzono 460 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim VII Zamiejscowy Wydział Karny w Hajnówce;
- sporządzono 496 wniosków o odstąpienie od kierowania wniosku do Sądu;
- sporządzono 58 wniosków o wykroczenia z art. 43¹ ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

Ogółem zatrzymano 382 osoby, które umieszczono w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych, w tym do wytrzeźwienia 100, z czego 2 kobiety i 98 mężczyzn.

Dotyczące przemocy w rodzinie.

Prowadzona diagnozę sytuacji zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu (miedzy innymi pozyskiwano dane z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych , informacje przekazywane przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce o przypadkach zaistnienia przemocy. W ciągu 2019 r. KPP Hajnówka przesłała 11 zapytań o udzielaną pomoc osobom znajdującym się w zainteresowaniu działań Policji. PCPR odpowiedziało na każde zapytanie.

Pracownicy PCPR udzielali wsparcia poprzez pracę socjalną, w dniach i godzinach pracy jednostki. Za okres 2019 roku udzielono 19 świadczeń w formie pracy socjalnej, w tym z zakresu: przemocy w rodzinie, niepełnosprawności, pieczy zastępczej, kompletowania dokumentów do Sądu.

Prowadzenie działalności informacyjnej dla osób będących ofiarami przemocy w rodzinie.

W tym obszarze w roku 2016 został opracowany i przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Hajnowskiego – Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2021.

Udzielono odpowiedzi na 11 zapytań o sytuację rodzin. PCPR przygotowało „Informator dotyczący podmiotów świadczących pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu hajnowskiego”, zawierający: dane teleadresowe Centrum jako podmiotu realizującego oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, wykaz zespołów interdyscyplinarnych wraz z danymi teleadresowymi ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, wykaz jednostek specjalistycznego poradnictwa w powiecie oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą; Ww. informator, przekazano instytucjom działającym w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; informator został również opublikowany na stronie internetowej PCPR w Hajnówce;

Rozpowszechniano (w siedzibie PCPR oraz wśród lokalnych placówek i instytucji pomocowych) broszury, ulotki i plakaty informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy, pozyskane z innych instytucji i organizacji, rozpowszechnianie informacji o realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych przez PCPR w Hajnówce.

Prowadzono monitoring programu korekcyjno edukacyjnego z roku 2017 i 2018.

Centrum upowszechniło wśród lokalnych instytucji ulotkę, skierowaną do osób uwikłanych w przemoc pn. „Żółta kartka”, zawierającą podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, a także dane na temat miejsca uzyskania pomocy i wsparcia.

W ramach współpracy z Aresztem Śledczym w Hajnówce starszy specjalista pracy socjalnej w dniu 31.10 2019 r. uczestniczył w spotkaniu z osadzonymi (10 osób). Na spotkaniu omawiano: tematykę przemocy w rodzinie, formy pomocy dla osób osadzonych i opuszczających zakłady karne i areszty śledcze.

Informacje o możliwości skorzystania z poradnictwa przekazywane były przez PCPR do Policji, prokuratury, sądu oraz OPS-ów z terenu powiatu.

Prowadzona diagnozę sytuacji zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu (miedzy innymi pozyskiwano dane z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, informacje przekazywane przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce o przypadkach zaistnienia przemocy. W ciągu 2019 r. KPP Hajnówka przesłała 9 zapytań o udzielaną pomoc osobom znajdującym się w zainteresowaniu działań Policji. PCPR odpowiedziało na każde zapytanie.

Pracownicy Centrum w celu zwiększenia kompetencji uczestniczyli w szkoleniach pozwalających na uzupełnienie wiedzy i jej umiejętne wykorzystanie celem pomocy osobom tego potrzebującym. Tematyka szkoleń: Zasady prawidłowego żywienia, zdrowe nawyki żywieniowe. Praca z osobą zaburzoną i chorą psychicznie. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. jak zapobiegać zachowaniom ryzykownym podejmowanym przez dzieci i młodzież.

Realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.

PCPR w Hajnówce kilkakrotnie w roku 2019 roku występował do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych oraz do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich), Prokuratury Rejonowej w Hajnówce, Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, Ośrodków Pomocy Społecznej, Zespołów Interdyscyplinarnych i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonujących na terenie powiatu z informacją o planowanej w 2019 r. realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie z prośbą o wskazywanie dla PCPR w Hajnówce, jako ośrodka realizującego ww. oddziaływanie i kierowanie potencjalnych kandydatów do udziału w zajęciach programu.

W roku 2019 r. opracowaną informację o planowanym rozpoczęciu programu korekcyjno-edukacyjnego, umieszczono na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Hajnówce oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie PCPR;

PCPR zapraszało na spotkanie dotyczące oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych osoby stosujące przemoc, wskazywane przez ośrodki pomocy społecznej.

Do w/w Programu instytucje współpracujące zgłosiły – 13 osób. Do programu przystąpiło przystąpiły 4 osoby. Program ukończyły 2 osoby.

PCPR prowadzi działania monitorujące dotyczące zmiany zachowani uczestników oddziaływań. Kierowane są pisma do jednostek penitencjarnych z prośbą o sporządzenie przez psychologa bądź wychowawcę opinii zawierającej ocenę wpływu zajęć na postawę uczestnika, a także pisma do poszczególnych ośrodków pomocy społecznej z prośbą o informację na temat funkcjonowania rodziny.

Wspieranie usamodzielnianych wychowanków.

Na terenie Powiatu Hajnowskiego na koniec 2019 r. funkcjonowało 47 rodzin zastępczych i 4 rodzinne domy dziecka, w których przebywało ogółem 92 wychowanków

W ramach konkursu ogłoszonego przez MP i PS zatrudniono 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (3 etaty) do wspierania funkcjonujących rodzin zastępczych. Wsparciem w ciągu roku 2019 objętych było 48 rodzin, w których przebywało 94 wychowanków. Ogółem koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej złożyli 317 wizyt w środowisku rodzin zastępczych.

W 2019 roku procesem usamodzielnienia objęto 26 wychowanków w tym:

a) z rodzinnej pieczy zastępczej 17 wychowanków z tego:

- pomoc na kontynuowanie nauki - 15 wychowanków,
- pomoc pieniężna jednorazowa - 6 wychowanków,
- pomoc na zagospodarowanie - 2 wychowanków.

b) z instytucjonalnej pieczy zastępczej (DD w Białowieży)

ogółem: - 8 osób,

w tym otrzymujących:

- pomoc na kontynuowanie nauki – 6 osób,
- pomoc finansowa z tytułu usamodzielnienia – 3 osoby,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej – 3 osoby

c) wsparcie usamodzielnianej wychowanki w formie zamieszkania w mieszkaniu chronionym

Na terenie powiatu hajnowskiego funkcjonuje Dom Dziecka w Białowieży. Na koniec 2019 r. roku w placówce przebywało 19 dzieci, z tego 12 z terenu powiatu hajnowskiego. W roku sprawozdawczym w placówce przebywało 30 dzieci, do DD przybyło 13 dzieci, w tym 8 wychowanków z innych powiatów i 4 wychowanków z powiatu hajnowskiego. Z placówki w 2019 r. wybyło 11 wychowanków, z tego 3 wychowanków z powiatu hajnowskiego. Z opuszczających placówkę pięć osób usamodzielniało się, 4 dzieci wybyło do rodzinnej pieczy zastępczej i 2 małoletnich powróciło do rodziny biologicznej.

d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce z Fundacją Dialog i z Fundacją Wspierania Rodzin KORALE od dnia 01.01.2019r. realizuje projekt pn. „Program wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze ODZYSKAĆ DZIECKO”

Realizacja projektu obejmuje objęcie wsparciem kadre i wolontariuszy instytucji wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i ich dzieci.

Głównym celem projektu jest: podniesienie poziomu usamodzielnienia oraz wydolności opiekuńczo – wychowawczej rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie, wzrost wiedzy i kompetencji pracowników/wolontariuszy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej z powiatu hajnowskiego, poprawa dostępu do wysokiej, jakości usług społecznych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W powiecie hajnowskim od początku trwania projektu do programu zgłosiło się 6 rodzin z łączną liczbę dzieci 11.

Działania dotyczące osób starszych i niepełnosprawnych

Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie środkami PFRON (w ramach algorytmu) następujących zadań:

- do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych: dla 41 osób (dzieci i ich opiekunowie),
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego; 11 osób,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych; 610 osób, 1563 wnioski,
- likwidacji barier architektonicznych i technicznych; 27 osób,

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” 2019 rok

Wsparciem objęto 43 osób na kwotę 167.630 zł.

Potrzeby osób niepełnosprawnych i starszych wspiera również Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który umożliwia uzyskanie prawnego dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność (orzeczenie o niepełnosprawności).

W roku 2019 zespół wydał 1.580 orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Dodatkowo Powiatowy Zespół wydał 292 legitymacje dokumentujące niepełnosprawność i 343 kart parkingowych.

3. Bezpieczeństwo Komunikacyjne

Udział kierowców w wypadkach drogowych

W 2019 roku na terenie powiatu hajnowskiego miało miejsce 20 **wypadków drogowych**. W porównaniu do roku 2018 ilość wypadków spadła o 2. Jednak w roku 2019 miały miejsce 3 wypadki ze skutkiem śmiertelnym, w których zginęły 4 osoby. Do najczęstszych przyczyn wypadków powodowanych z winy kierujących należały: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (4), nieustąpienie pierwszeństwa (5), nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych (1), nieprawidłowe skręcanie (1), niezachowanie bezpiecznej odległości od pojazdu (1), nieprawidłowe wyprzedzanie (3), obiekty, zwierzęta na drodze (2). Ponadto odnotowano 307 **kolizji drogowych**, tj. więcej o 16 niż w roku 2018, a ich główną przyczyną było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu i nieustąpienie pierwszeństwa. W 2019 roku na terenie powiatu hajnowskiego, policjanci ujawnili

ogółem 176 przypadków kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu (w 2018r. – 163 przypadki).

Negatywne zjawiska w transporcie drogowym i kolejowym oraz w zakresie eksploatacji pojazdów.

Na terenie powiatu hajnowskiego znajduje się kolejowe towarowe przejście graniczne w Siemianówce, w którym dokonywana jest odprawa materiałów niebezpiecznych przewożonych koleją z Białorusi. Cysterny kolejowe, tu odprawione, trafiają głównie do baz przeładunkowych znajdujących się na terenie Gminy Narewka:

- Onico Gas Sp. z o. o., Planta 92 B, 17-220 Narewka;
- PERN S. A., Baza Paliw Nr 15 w Narewce, 17-220 Narewka;
- Bałytkgaz Sp. z o. o., Zabłotczyzna 30, 17-220 Narewka.

Substancje niebezpieczne, które trafiają do wyżej wymienionych zakładów (głównie gazy propan i butan oraz ich mieszaniny), są w nich magazynowane bądź przeładowywane do cystern kolejowych normalnotorowych lub do autocystern i w taki sposób zostają dystrybuowane w głąb kraju. Część transportowanych substancji niebezpiecznych nie trafia do ww. zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tylko jest bezpośrednio transportowana przez terytorium powiatu hajnowskiego do innych odbiorców. Ponadto wiele materiałów niebezpiecznych przewożonych jest również na trasie Bielsk Podlaski-Czeremcha-Siemiatycze.

We współpracy z PKP PLK S. A. Zakład Linii Kolejowych w Białymstoku oraz Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Białymstoku prowadzona jest ewidencja przewożonych materiałów koleją. Poniższa tabela przedstawia ilości materiałów niebezpiecznych przewożonych w roku 2019 na poszczególnych szlakach kolejowych na terenie powiatu hajnowskiego.

Lp.	Przebieg trasy	Rodzaj materiałów (nr ONZ)	Ilość przewożonych materiałów (ilość składów) w 2019 r.	Ilość przewożonych materiałów (ilość wagonów) w 2019 r.
1.	Granica Państwa - Siemianówka	Butan (1011)	14	64
2.		Fosfor biały lub żółty (1381)	10	220
3.		Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	105	814
4.		Propan (1978)	22	118
5.	Siemianówka - Hajnówka - Czeremcha - kier. Siemiatycze	Fosfor biały lub żółty (1381)	9	198
6.		Siarczek potasowy (1382)	1	22
7.		Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	4	99
8.	Siemianówka - Zabłotczyzna	Butan (1011)	17	61
9.		Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	105	700
10.		Propan (1978)	23	129
11.	Siemianówka - Planta	Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	1	8
12.	Planta - Narewka	Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	4	30
13.	Narewka - Hajnówka - Czeremcha - kier. Siemiatycze	Propan (1978)	1	22
14.	Narewka - Białystok	Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	1	24
15.	Bielsk Podlaski - Czeremcha - kier. Siemiatycze	Amoniak (1005)	7	189
16.		Butylen (1012)	2	7
17.		Chlorek etylu (1037)	2	2
18.		Propylen (1077)	2	58
19.		Dwusiarczek węgla (1131)	5	11
20.		Benzyna (1203)	2	17
21.		Metanol (1230)	21	537
22.		Produkty naftowe / destylaty ropy naftowej (1268)	1	22
23.		Krzemochloroform (1295)	4	6
24.		Węglowodory gazowe - miesz. skroplona (1965)	11	260
25.		Propan (1978)	1	3
RAZEM			375	3621

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce prowadzi ciągle szkolenie w zakresie działań związanych z ratownictwem technicznym. Strażacy Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej, na bazie posiadanego sprzętu, realizują w ramach doskonalenia zawodowego program związany z ratownictwem technicznym i chemiczno-ekologicznym. Ponadto w 2019 r. uprawnienia instruktorskie do prowadzenia zajęć doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa i chemiczno-ekologicznego uzyskało 7 funkcjonariuszy Komendy Powiatowej PSP w Hajnówce.

Gminy z powiatu hajnowskiego w 2019 r. otrzymały dofinansowanie dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, za które dokonano zakupu m.in. piły do betonu i stali oraz przenośnego zestawu oświetleniowego.

4. Wypoczynek i rekreacja

Wypadki i utonięcia

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży.

PSSE w Hajnówce w 2019 r. skontrolowała wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze na terenie powiatu będące pod nadzorem PPIS w Hajnówce (obiekty podlegające pod Starostwo Powiatowe w Hajnówce są kontrolowane przez PPWIS w Białymstoku).

Zakres kontroli oprócz warunków sanitarno-higienicznych obejmował również ocenę bezpieczeństwa pomieszczeń, używanego sprzętu jak i otoczenia wokół obiektu. Podczas kontroli pomieszczeń zwracano uwagę na: osłonięcie grzejników /czy osłony nie mają wystających elementów/, stan powierzchni podłóg/ czy są bez dziur i wyrw/, stan powierzchni schodów / czy są nieśliskie i równe, zabezpieczenie poręczy na korytarzach przed zsuwaniem się po nich dzieci i młodzieży. Sprawdzano czy drzwi do pomieszczeń nie posiadają progów. Kontrolowano również sale gimnastyczne zwracając szczególną uwagę na stan urządzeń sportowych i sprawdzając czy posiada on certyfikaty bądź atesty.

Mając na uwadze poprawę warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych w placówka oświatowo-wychowawczych PPIS w Hajnówce 2019 roku wydał 8 decyzji administracyjnych, w tym: 2 opiniujące i 6 nakazujące usunięcie stwierdzonych

nieprawidłowości, które dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń dydaktycznych, wymagających odnowienia ścian bądź posadzek.

W roku sprawozdawczym 2019 tylko dwie szkoły posiadały substancje i preparaty chemiczne. Skontrolowano w zakresie przestrzegania ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień dotyczących warunków przechowywania lub stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Nadzór nad organizacją kolonii, obozów

W 2019 roku, skontrolowano 13 placówek wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. Podobnie jak w innych placówkach oświatowo-wychowawczych zakres kontroli obejmował ocenę bezpieczeństwa pomieszczeń, używanego sprzętu i otoczenia obiektu.

Stan bezpieczeństwa kontrolowanych placówek nie budzi zastrzeżeń.

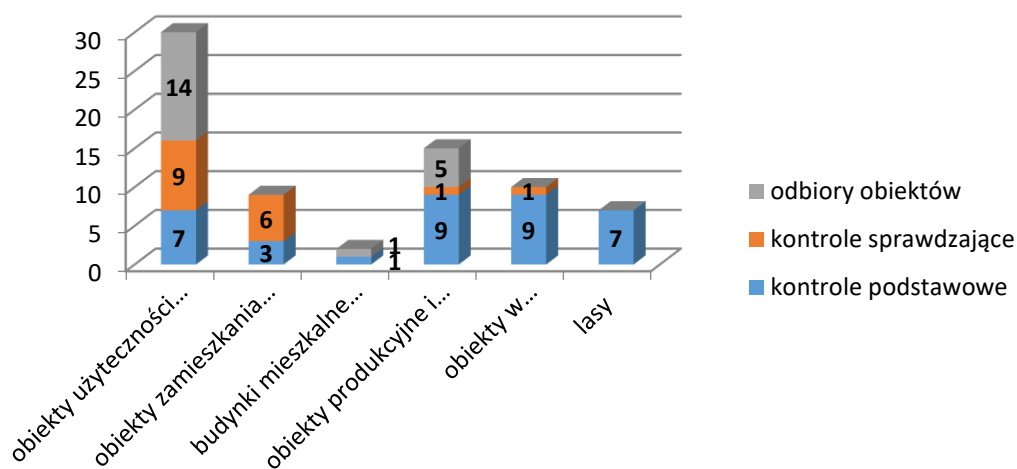
Wypoczynek i rekreacja. Edukacja młodzieży szkolnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce, we współpracy z Zarządem Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Hajnówce zorganizowała XLII eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej "Młodzież zapobiega pożarom". Działania polegały na opracowaniu zestawów pytań dla poszczególnych grup wiekowych, udostępnieniu materiałów dotyczących ochrony przeciwpożarowej uczestnikom konkursu oraz zapewnieniu obsady komisji w trakcie konkursu, który został przeprowadzony w siedzibie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce. Ponadto w grudniu 2019 r. przeprowadzono cykl pogadanek w szkołach podstawowych na terenie powiatu hajnowskiego w ramach akcji „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”. Podczas spotkań omówione zostały zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia, zagrożeń związanych z tlenkiem węgla oraz gazem ziemnym i propan-butan oraz udzielania pierwszej pomocy.

5. Zagrożenia kryzysowe

Prowadzenie planowanych kontroli obiektów zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi.

Czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzone są w oparciu o opracowany roczny plan kontroli. Czynności prowadzone były w obiektach użyteczności publicznej takich jak szkoły, żłobki, hotele, pensjonaty, domy towarowe i supermarkety, obiekty sakralne oraz w lokalach gastronomicznych. Czynnościami kontrolnymi objęte także były obiekty produkcyjne, magazynowe, gospodarstwa rolne (w tym posesje prywatne), lasy państwowe i prywatne oraz składowiska odpadów. W przypadku stwierdzenia uchybień naruszających przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie w określonych terminach stwierdzonych usterek. Do najczęściej spotykanych nieprawidłowości zaliczamy brak okresowych badań podręcznego sprzętu gaśniczego, braki w podręcznym sprzęcie gaśniczym, brak okresowych badań instalacji użytkowych, brak opracowanych instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, brak badań i konserwacji wewnętrznych sieci hydrantowych, brak przeszkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej, brak właściwego utrzymania drożności oraz oznakowania dróg ewakuacyjnych oraz brak wyposażenia obiektu w urządzenia przeciwpożarowe, m.in. przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz awaryjne oświetlenie ewakuacyjne. W 2019 r. ogółem przeprowadzono 73 czynności kontrolno-rozpoznawcze.

Przed okresem wzmożonej palności w 2019 roku w lasach będących na terenie powiatu hajnowskiego przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze, podczas których głównym elementem, na który zwracano uwagę, był stan przejezdności dróg oraz stan punktów czerpania wody do celów gaśniczych. Należy stwierdzić, iż wszystkie nadleśnictwa ze zrozumieniem podchodzą do tego problemu, czego efektem jest stała poprawa warunków zaopatrzenia w wodę na wypadek powstania pożaru w lasach. Nadleśnictwa otwierają kolejne zbiorniki przeciwpożarowe oraz budują nowe lub remontują istniejące dojazdy pożarowe co ułatwia prowadzenie działań ratowniczych na obszarach leśnych. Ponadto opracowywany jest „Plan zabezpieczenia przeciwpożarowego i gaszenia pożarów dla polskiej części Transgranicznego Obiektu Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest”, który określa m.in warianty postępowania w przypadku powstania pożaru lasu na terenie Puszczy Białowieskiej w celu podniesienia poziomu zabezpieczenia przeciwpożarowego jej obszaru.

Podejmowanie działań w zakresie polepszenia przygotowania jednostek PSP i OSP do usuwania skutków zdarzeń.

W 2019 roku we wszystkich jednostkach OSP będących w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w zakresie przygotowania do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Informacje zbiorcze zostały przesłane do poszczególnych gmin.

Dla strażaków OSP z terenu powiatu hajnowskiego przeprowadzono 2 szkolenia: podstawowe strażaków ratowników OSP i współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym.

Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce nie prowadzi szkoleń formacji OC.

Wypadki oraz katastrofy techniczne i budowlane

W 2019 r. przeprowadzono 94 inspekcji budów i 40 kontroli sprawdzających.

Dzięki kontroli w wielu przypadkach inwestorzy uniknęli wykonania robót budowlanych niezgodnie ze sztuką budowlaną a więc zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz popełnienia czynów podlegających karze.

W przypadku stwierdzenia, że uczestnicy procesu budowlanego nie przestrzegają przepisów Prawa budowlanego prowadzone są postępowania administracyjne zmierzające do doprowadzenia obiektów budowlanych do stanu zgodnego z prawem.

W 2019 r. wszczęto 3 postępowania administracyjne mające na celu doprowadzenie wykonanych robót budowlanych lub obiektów budowlanych do stanu zgodnego z prawem. W jednym przypadku została naliczona i zapłacona opłata legalizacyjna na łączną sumę 5 tys. złotych.

W związku ze stwierdzeniem nieprzestrzegania, przez uczestników procesu budowlanego, przepisów Prawa budowlanego (stanowiącym wykroczenie) w 2019 r. nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 650 zł.

W okresie jesienno - zimowym zwracana jest szczególna uwaga na kontrole utrzymania obiektów budowlanych w przypadku intensywnych opadów śniegu, w tym przede wszystkim obiektów użyteczności publicznej i obiektów wielkopowierzchniowych.

Na terenie powiatu hajnowskiego znajduje się 54 obiekty wielkopowierzchniowe tj. budynki o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² i innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m².

W 2019 r. przeprowadzono 23 kontrole utrzymania użytkowanych obiektów budowlanych. Kontrole te obejmowały, między innymi, sprawdzenie wykonania, przez właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych, obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego tych obiektów w okresach określonych w Prawie budowlanym.

W celu zlikwidowania zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia podejmowane są, z urzędu, czynności dotyczące budynków nieużytkowanych i będących w nieodpowiednim stanie technicznym.

W 2019 roku wszczęto 5 postępowania dotyczących takich budynków, w 2 przypadkach wydano nakazy rozbiórki, w pozostałych przypadkach budynki są rozebrane lub w trakcie rozbiórki we własnym zakresie przed wydaniem decyzji.

W 2019 r. na terenie Powiatu Hajnowskiego nie doszło do katastrof budowlanych.

Obecnie nie prowadzi się postępowań egzekucyjnych mające na celu przymuszenie do wykonania rozbiórki obiektu nakazanego w decyzji.

Niezależnie od czynności podejmowanych w ramach zadań określonych w Prawie budowlanym do obowiązków inspektoratu należy rozpatrywanie skarg i wniosków mieszkańców powiatu dotyczących sporów sąsiedzkich dotyczących obiektów budowlanych, w 2019 r. rozpatrzono 16 skarg,

Czynności podejmowane przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego wpłynęły na poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych i bezpieczeństwo ich użytkowania. Zmniejszeniu uległa również ilość przypadków nieprzestrzegania przez uczestników procesu budowlanego oraz właścicieli i zarządców obiektów budowlanych przepisów Prawa budowlanego.

Działania w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego w zakresie zaopatrzenia mieszkańców powiatu w wodę do spożycia.

Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2019 roku prowadzono w 18 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia. Ponadto wodę do spożycia dostarczały 4 wodociągi spoza powiatu hajnowskiego: wodociąg Orla i gminny Bielsk (powiat bielski) oraz wodociąg Pawły i Michałowo (powiat białostocki), które zaopatrywały 312 osób.

Wodociągi w sposób zbiorowy zaopatrywały 42 527 mieszkańców powiatu hajnowskiego, zaś 616 mieszkańców powiatu hajnowskiego korzystało z wody z własnych studni.

Epidemiologiczne

Profilaktyka i zapobieganie

Prowadzenie szkoleń oraz informowanie ludności w przypadkach zagrożeń chorobami zakaźnymi poprzez plakaty i lokalne media

Sytuacja epizootyczna na terenie powiatu hajnowskiego w 2019 r. ustabilizowała się. Zanotowano tylko 8 przypadków wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (choroba zwierząt zwalczana z urzędu). Ognisk ASF u świń nie było.

W związku ze stałym zagrożeniem ASF przeprowadzono akcje informacyjne w postaci ulotek, plakatów. Przeprowadzono szkolenia hodowców trzody chlewnej, myśliwych i leśników oraz przekazano informacje na różnych spotkaniach, których uczestnikami byli rolnicy, samorządowcy, lekarze weterynarii, funkcjonariusze policji, straży granicznej, służby celne i itp.

W czasie szkoleń zwracano uwagę na realne niebezpieczeństwo przeniesienia tej choroby poprzez żywność zwierzęcego pochodzenia przewiezioną przez wschodnią granicę jak i przechodzącą przez granicę chore dziki. Zaznaczano jakie zostaną poniesione konsekwencje, szczególnie ekonomiczne dla indywidualnego hodowcy jak i gospodarki kraju. Podczas szkoleń jak i później podczas kontroli przeprowadzanych w gospodarstwach, zwracano szczególną uwagę na warunki bioasekuracji.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadzi ciągłą działalność dotyczącą profilaktyki chorób wieku dziecięcego, głównie poprzez propagowanie zalecanych szczepień ochronnych i nadzór na wykonawstwie szczepień. Mimo to zwiększa się liczba rodziców, którzy nie wyrazili zgody na zaszczepienie dzieci w ramach Programu Szczepień Ochronnych, rodzice odmawiają zaszczepienia 124 dzieci (w 2018 – 98 dzieci).

Egzekwowanie warunków sanitarnych produkcji i obrotu żywnością

PSSE w Hajnówce powyższe zagadnienie realizowano poprzez intensywny i skoordynowany nadzór sanitarny nad zakładami produkcji i obrotu żywnością oraz nad jakością środków spożywczych w nich wytwarzanych, konfekcjonowanych i wprowadzanych do obrotu.

W ostatnich latach stan sanitarny zakładów systematycznie poprawia się, niemniej jednak przeprowadzane kontrole wykazują nadal szereg nieprawidłowości, w wielu przypadkach takich samych jak w roku poprzednim.

Pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej znajduje się 1 zakład przetwórczy mleka kat. A posiadający uprawnienia eksportowe w tym na rynek Federacji Rosyjskiej i Unii Celnej:

- przeprowadzono w nim kontrole bieżące i kompleksową, pozytywnie oceniając stan sanitarno-higieniczny zakładu
- przeprowadzono kontrole w punktach odbioru mleka OSM oraz kontrole w gospodarstwach hodowli bydła mlecznego i zlewniach przyoborowych.
- kontroli podlegają 2 zakład produkcji przetworów mięsnych typu MLO oraz podmioty sprzedaży bezpośredniej dotyczące miodu i produktów pszczelich a także zwierząt łownych. Łącznie przeprowadzono w tym dziale 116 kontroli nie stwierdzając poważnych nieprawidłowości.

Egzekwowanie warunków produkcji bezpiecznej żywności nie ogranicza się do kontroli tej produkcji w zakładach przetwórczych żywności zwierzęcego pochodzenia. Kontrola ta zaczyna się już na etapie produkcji pasz i żywienia zwierząt, a w dalszej kolejności środków żywności zwierzęcego pochodzenia. Badania monitoringowe były ukierunkowane na wykrycie pozostałości biologicznych, chemicznych, fizycznych oraz promieniowania. Przebadano 130 prób monitoringowych i urzędowych z wynikiem ujemnym.

Badanie zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz innych przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Na terenie powiatu nie ma zakładów uboju zwierząt rzeźnych lub przetwórstwa mięsa zwierząt łownych. W gminach na terenie których znajdują się lecznice zwierząt zlokalizowane jest 4 terenowych obwodów badania mięsa, w których 4 wyznaczonych lekarzy weterynarii bada mięso zwierząt (w tym na obecność włośni) ubitych w gospodarstwach na własny użytek. Takich badań przeprowadzono 105.

Na terenie powiatu zlokalizowanych jest 6 punkty skupu dziczyzny, które podlegają nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej. Przeprowadzone w nich kontrole dotyczących warunków sanitarnych i technicznych prowadzonego skupu nie wykazały uchybień. W związku z ASF, dziki odstrzelone na terenie powiatu po uzyskaniu ujemnego wyniku badań w kierunku ASF mogą być tylko przeznaczone do spożycia na własny użytek. Nie mogą być przekazywane do punktów skupu i tusze dzików nie mogą być przemieszczane ze strefy z ograniczeniami (czerwona).

W Terenowym Punkcie Wykrywania Włośni przy PIW w Hajnówce przeprowadzono 437 badań mięsa dzików w kierunku włośni metodą wytrawiania, z wynikiem ujemnym.

Usprawnienie lokalizacji ognisk chorób zwierząt domowych poprzez wdrożenie ewidencji zwierząt w systemie IACS

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi działania dotyczące identyfikacji i rejestracji bydła, poprzez wydanie paszportów oraz dokonywanie aktualizacji stanów liczebnych stad i zwierząt na podstawie składanej przez rolników dokumentacji.

Rzetelnie prowadzony system ewidencji oraz indywidualne paszporty zwierząt w przypadku wybuchu choroby zakaźnej na pewno przyczynią się do szybkiego określenia ogniska choroby oraz szybkiej lokalizacji zwierząt wywiezionych z ogniska do innych rejonów, a tym samym zapobiegnie to rozszerzaniu się zarazy i przyczyni się do skutecznego jej zwalczania.

Likwidacja procedur dzikiego grzebania padłych zwierząt.

Budowa na terenie powiatu grzebowisk zwierząt

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ma podpisane umowy z podmiotami zajmującymi się zbiórką i utylizacją padłych zwierząt, co rozwiązuje problem konieczności budowy grzebowisk. W/w podmioty zbiórkę zwierząt padłych przeprowadzają bez większych zastrzeżeń.

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt

Lekarze weterynarii prowadzący usługi weterynaryjne przeprowadzają u zwierząt odpłatnie zabiegi mające na celu ograniczenie zdolności rozrodczych. Dotyczy to jednak tylko zwierząt zgłaszanych przez ich właścicieli. Nie przeprowadzano akcji masowych. Urzędy Miast i Gmin poza sporadycznym wyłapywaniem zwierząt bezdomnych coraz częściej prowadzą inne czynności mające na celu ograniczenie populacji tych zwierząt m. in. np. częściowe bezpłatne zabiegi sterylizacji

W Hajnówce prowadzone jest schronisko dla psów, w którym zapewnione są odpowiednie warunki egzystencji. W schronisku przeprowadza się zabiegi sterylizacyjne psów i takie zwierzęta po zaciżeniu dopiero podlegają adopcji.

Urzędy Miast i Gmin mają obowiązek każdego roku uaktualniać i wdrażać "Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy". Projekty tych programów podlegają opiniowaniu przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Zmniejszenie liczby zwierząt wałęsających się.

Zmniejszenie liczby zwierząt wałęsających się w ramach akcji przeprowadzanych przez Urzędy – jak w pkt. 6a. Ustawa o prawie łowieckim dopuszcza odstrzał zwierząt wałęsających się czy zdziczałych na obszarze poza terenem zabudowanym. Jednak myśliwi korzystają z tej możliwości rzadko.

Inspekcja Weterynaryjna nie ma w swoim zakresie zadań polegających na zmniejszaniu populacji zwierząt wałęsających się (bezdomnych). Powyższe zadanie należy do obowiązków własnych gmin zgodnie z art. 3, ust. 1, pkt 4 i 5 - *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.96.132.622)*.

Inspekcja Weterynaryjna w 2019 r. przeprowadziła w powiecie hajnowskim 48 obserwacje w kierunku wykrycia wścieklizny u zwierząt, które pokąsały lub podrapały ludzi. Do badań w kierunku wścieklizny przekazano próby od 11 padłych zwierząt (lisy, jenoty, nietoperze). Nie stwierdzono u obserwowanych i przebadanych zwierząt wścieklizny. W ramach monitoringu wścieklizny lisów przekazano do badań 35 odstrzelonych lisów. Wszystkie wyniki ujemne.

Upowszechnianie metod utrzymania higieny osobistej w środowisku dzieci i młodzieży.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna realizuje programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe w placówkach oświatowo-wychowawczych i w zakładach opieki zdrowotnej dotyczącej profilaktyki chorób zakaźnych i propagujące zdrowy i bezpieczny styl życia, w tym:

- a) Program „Trzymaj Formę” opracowany w związku z problemem nadwagi i otyłości wśród młodych ludzi, propagujący racjonalne odżywianie, aktywne spędzanie czasu wolnego oraz edukację konsumencką.
- b) Spotkania z dziećmi 5-6-letnimi w przedszkolach, z uczniami klas I-III w szkołach podstawowych z uczestnikami wypoczynku letniego i zimowego na temat higieny osobistej, higieny stomatologicznej i higieny otoczenia oraz znaczenia higieny w profilaktyce chorób (grypy, chorób brudnych rąk).
- c) Profilaktyczny program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych skierowany do kobiet w wieku prokreacyjnym oraz ogółu społeczeństwa. W ramach projektu w szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzono program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość”.
- d) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS skierowany do ludzi młodych, kobiet planujących ciążę oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- e) Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych propagujący zdrowy styl życia bez palenia i motywujący do zerwania z nałogiem przez osoby uzależnione.
- f) Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie” skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych.
- g) Program profilaktyki dopalaczy „Mam wybór...wybieram rozsądek” realizowany w wspólnie z Komendą Powiatową w Hajnówce.
- h) Program „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”, którego celem jest edukacja w zakresie profilaktyki chorób od kleszczowych: kleszczowego zapalenia opon mózgowych i mózgu oraz boreliozy.

- i) Program „Różowa wstążeczka” dotyczący profilaktyki raka piersi i nauki samobadania piersi.

6. Zagadnienia promocyjno – informacyjne

Mając na względzie ograniczenie demoralizacji i patologii oraz przestępczości nieletnich, prowadzono aktywną edukację prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży, realizowano działania profilaktyczno – edukacyjne: „*poMOC, a nie przeMOC*”, „*Nie bądźmy obojętni*”, „*Mam wybór, wybieram rozsądek*”, „*Handel Ludźmi*”, „*Bezpieczne ferie*”, „*Bezpieczne wakacje*”, „*Bezpieczna droga do szkoły*”, „*NIE bezpieczny Internet*” oraz „*Cyberświadomi- Cyberbezpieczni*”, działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości godzącej w wolność seksualną i obyczajność małoletnich, a także zapobieganiu przemocy w rodzinie, przeprowadzone były pogadanki i prelekcje w szkołach podczas których przekazywano między innymi informacje na temat odpowiedzialności karnej za popełnione czyny karalne w świetle ustawy „*O postępowaniu w sprawach nieletnich*” i stosowanych przez Sąd środkach wychowawczych.

Ponadto organizowano spotkania z rodzicami, kuratorami oraz przedstawicielami instytucji zajmujących się działalnością na rzecz nieletnich oraz utrzymywano stałą współpracę z dyrektorami szkół, nauczycielami i pedagogami szkolnymi podejmując wspólne działania profilaktyczne. W 2019 roku w sumie przeprowadzono 276 spotkań z dziećmi i młodzieżą.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce, we współpracy z Zarządem Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Hajnówce zorganizowała XLII eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej "Młodzież zapobiega pożarom". Działania polegały na opracowaniu zestawów pytań dla poszczególnych grup wiekowych, udostępnieniu materiałów dotyczących ochrony przeciwpożarowej uczestnikom konkursu oraz zapewnianiu obsady komisji w trakcie konkursu, który został przeprowadzony w siedzibie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej

w Hajnówce. Ponadto w grudniu 2019 r. przeprowadzono cykl pogadarek w szkołach podstawowych na terenie powiatu hajnowskiego w ramach akcji „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”. Podczas spotkań omówione zostały zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia, zagrożeń związanych z tlenkiem węgla oraz gazem ziemnym i propan-butan oraz udzielania pierwszej pomocy.

Informacja powyższa została opracowana w oparciu o pozyskane dane z następujących jednostek:

- Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce
- Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hajnówce
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce
- Zarząd Dróg Powiatowych w Hajnówce
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Hajnówce
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Hajnówce
- Starostwo Powiatowe w Hajnówce